

หน่วยที่ 8

อุทกภัย

พายุไซร่อนนกเตน

พายุโนกเตน (Nok-Ten) ซึ่งเป็นชื่อที่ประเทศลาวได้ตั้งไว้ เป็นพายุที่เกิดจากหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงในมหาสมุทรแปซิฟิก และพัฒนาจนเป็นพายุไซร่อน และเคลื่อนตัวเข้ามายังตอนเหนือของประเทศไทย จึงทำให้เกิดฝนตกหนักในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของไทย ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคมถึงต้นเดือนสิงหาคม ซึ่งในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ได้ทวีความแรงขึ้นจนเป็นพายุไซร่อนและเคลื่อนตัวผ่านเกาะลูซอนที่ฟิลิปปินส์ ลงสู่ทะเลจีนใต้ตอนกลาง จากนั้นเคลื่อนตัวทางทิศตะวันตกค่อนทางเหนือที่เกาะไหหลำ และอ่าวตังเกี๋ยขึ้นฝั่งที่เวียดนามตอนบนในวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 กระทั่งมาผ่านประเทศลาวพร้อมกับอ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชันในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ซึ่งในวันเดียวกันก็เคลื่อนตัวเข้าสู่ประเทศไทยที่จังหวัดน่าน อ่อนกำลังเป็นหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมภาคเหนือที่ จังหวัดแพร่ ลำปาง เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน

ผลกระทบจากพายุไซร่อนนกเตน

อิทธิพลจากพายุลูกนี้ ในส่วนของประเทศไทย ทำให้มีฝนตกกระจายหนักถึงหนักมาก โดยเฉพาะภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด ใน 24 ชั่วโมง วัดได้ 405.9 มิลลิเมตรที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เกิดเหตุน้ำท่วมรวม 20 จังหวัด ตั้งแต่ภาคเหนือ ภาคกลางตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคใต้ตอนบน มีผู้เสียชีวิต 20 ราย สูญหาย 1 คน บาดเจ็บ 11 คน ประชาชนเดือดร้อน 314,732 ครัวเรือน 1,029,716 คน พื้นที่การเกษตรเสียหาย 619,723 ไร่

หลังจากที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และร่องความกดอากาศต่ำที่ถาโถมเข้ามาอย่างไม่ยั้งแล้ว ในช่วงเดือนกันยายน ประเทศไทยยังต้องรับมือจากอิทธิพลพายุหมุนเขตร้อนอีก 2 ลูกใหญ่ ส่งผลให้หลายจังหวัดทางภาคเหนือ และภาคกลางตอนบนและตอนล่าง รวมไปถึงภาคอีสานตอนบนเกิดเหตุน้ำท่วมครั้งใหญ่ ขยายเป็นวงกว้าง

ข้อมูลจาก: กรมอุตุนิยมวิทยา ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย

อุทกภัย เป็นภัยทางธรรมชาติจากภาวะน้ำท่วมหนักหรือน้ำท่วมฉับพลัน และเกิดภาวะน้ำแข็งท่วมในระดับสูงอยู่เป็นระยะเวลาานาน ซึ่งมีต้นตอมาจากหลายสาเหตุ

อุทกภัยที่สร้างความเสียหายอย่างหนักให้กับบริเวณชายฝั่งที่มีพื้นที่ต่ำ คือ อุทกภัยจากปรากฏการณ์คลื่นพายุซัดฝั่งที่เกิดจากพายุดีเปรสชันหรือพายุหมุนเขตร้อน

น้ำที่เกิดจากการละลายของหิมะในบริเวณเทือกเขา ก็อาจทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมในที่ลุ่มที่อยู่ข้างล่างซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปได้ ฝนที่ตกหนักในบริเวณต้นน้ำบนภูเขา ก็ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ ฝนตกหนักหรือฝนตกต่อเนื่องนานวัน ก็เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้เกิดอุทกภัยได้

ในอดีต อุทกภัยที่เลวร้ายที่สุดเกิดขึ้นในประเทศจีน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการไหลป่าของน้ำที่ล้นตลิ่งของแม่น้ำแยงซีเกียง

การเกิดอุทกภัยแต่ละครั้งได้คร่าชีวิตคนไปนับล้านคน มีรายงานว่า ในช่วงเวลา 15 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2394 - 2409 อุทกภัยในประเทศจีน ได้คร่าชีวิตคนไปหลายสิบล้านคน

อุทกภัยในจังหวัดอยุธยา ปี พ.ศ. 2554

อุทกภัยในประเทศไทยเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ สาเหตุที่สำคัญ ได้แก่

- พายุหมุนเขตร้อน ได้แก่ พายุดีเปรสชัน พายุโซนร้อน พายุไต้ฝุ่น
- ร่องมรสุมหรือร่องความกดอากาศต่ำ
- ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้
- ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ
- การตัดไม้ทำลายป่า

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากอุทกภัย ได้แก่

- **น้ำป่าไหลหลาก** หรือน้ำท่วมฉับพลัน ซึ่งมักเกิดขึ้นกับพื้นที่ที่เป็นที่ราบต่ำหรือที่ราบลุ่ม บริเวณใกล้ภูเขาต้นน้ำ โดยเกิดขึ้นจากฝนตกหนักเหนือภูเขาต่อเนื่องเป็นเวลานาน ทำให้ปริมาณน้ำสะสมมากจนพื้นดินและต้นไม้ไม่สามารถดูดซับน้ำไว้ได้ น้ำจึงไหลบ่าลงสู่ที่ราบที่อยู่ต่ำกว่าอย่างรวดเร็ว
- **น้ำท่วมหรือน้ำท่วมขัง** ซึ่งเกิดขึ้นจากน้ำปริมาณมากไหลป่าในแนวราบจากที่สูงไปยังที่ต่ำกว่า ทำให้น้ำท่วมอาคารบ้านเรือน พื้นที่ทำเกษตร และถนนหนทาง น้ำท่วมขังมักเกิดขึ้นจากฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลานานและพื้นที่ฝนตกมีระบบการระบายน้ำไม่ดีพอ มีสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำ หรือในพื้นที่ใกล้ชายฝั่งทะเลอาจเกิดขึ้นจากน้ำทะเลหนุนสูง
- **น้ำล้นตลิ่ง** ซึ่งเกิดขึ้นจากฝนหนักต่อเนื่อง ทำให้น้ำปริมาณมากจากฝนที่ตกลงสู่ลำน้ำหรือแม่น้ำไหลล้นออกสู่บริเวณใกล้เคียง ทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งท่วมพื้นที่

ประเทศไทยเป็นประเทศเผชิญกับอุทกภัยทุกปี

อุทกภัยที่เกิดน้ำท่วมหนักในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2553 - 2554

ช่วงเวลาที่เกิดอุทกภัย	ต้นเหตุของอุทกภัย	พื้นที่ได้รับอุทกภัย	ผลกระทบที่เกิดขึ้น
กรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2554	พายุไซนร้อน, พายุไซนร้อนโทหมา พายุไซนร้อนนากเตน พายุไซนร้อนไห่ถาง พายุไต้ฝุ่นเนสาด	62 จังหวัด ในภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ตอนบน	มีผู้เสียชีวิต 180 คน มีราษฎรได้รับความเดือดร้อน 2,002,961 ครัวเรือน 7,038,248 คน มีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับ ความเสียหาย 7,784,368 ไร่
มิถุนายน พ.ศ. 2554	พายุดีเปรสชันโทหมา	ตาก พะเยา เชียงราย น่าน สุโขทัย	น้ำท่วมฉับพลัน และน้ำป่าไหลหลาก มีผู้เสียชีวิต 3 คน
ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2553	มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ	39 จังหวัด ในภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	น้ำท่วมขังนานวัน เป็นบริเวณกว้าง มีผู้เสียชีวิต 180 คน
ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2553	พายุดีเปรสชัน	บริเวณอ่าวไทยตอนล่าง สงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง กระบี่ นราธิวาส สตูล ระนอง ยะลา ชุมพร และปัตตานี	น้ำท่วมฉับพลัน ดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก มีผู้เสียชีวิต 78 คน

